

for Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen af 25de Februar 1840. Den var og optaget i Regjeringsudkastet til den sidste Forordning, men bortfaldt i Anledning af Standerforsamlings Indvendinger (Forordningens § 17). Dette kunde synes at tjene til Bevis for, at Bestemmelserne, saaledes som de findes i Udkastet, der i dette, som i saa meget andet, kommer overeens med hiin Forordning for Hertugdømmerne, ikke medføre væsentlige Ulemper. Men jeg antager, at Stillingen her i Landet er en noget anden, end den var i Hertugdømmerne. Der var Tyendeforholdet uden Tvivl allerede forlængst mere omdannet efter Systemlæren end her i Riget, hvor den ældre Jævnhed længere har vedligeholdt sig i dette som i flere Forhold. Det turde være i Samfundets Lær, saa længe som muligt at holde fast herved. Jeg var derfor i min daværende Stilling meget imod, at man af denne Anordning skulde tage Anledning til at arbejde paa en lignende Lov for Danmark, hvorfor heller ikke i Cancelliet var videre Stemning. Ufuldkommenhederne i vor egen Tyendelov maatte man vel erkjende; men man frygtede for, at man ikke vilde være istand til at udarbejde eller i alt Fald ikke til at faae gennemført en anden, som ikke vilde lide af Mangler og Feil, der i Livet vilde vise sig mere skadelige. Ogsaa det andet Afsnit af Paragraffen har sine Betæneligheder. Det er ikke saa sjældent Tilfældet, at en driffældig eller sletfindet Mand enten ikke kan eller ikke vil sørge for sin Kone, saa at denne, for at finde nødtørftig Underholdning, nødes til at søge Tjeneste, uden at Manden altid vil give sit Samtykke dertil, hvorved han kunde benytte Leiligheden til at fortrædige hende eller at afpresse hende en Deel af det, hun ved saadan Tjeneste kunde erhverve. Bestemmelsen kunde saaledes misbruges til yderligere at trykke den allerede lidende Kone, og, skjøndt den Ret, den indrømmer Manden, kunde synes allerede at være hjemlet i Loven, saa vil dog en Mand af det omhandlede Slags ikke saa let drifte sig til at gjøre Indvendinger mod den af Konen tagne Tjeneste, naar ingen særlig Lov belærer ham om den Ret, der i saa

Henseende kunde tilkomme ham. Men derhos turde og Dyrigheden, i Følge det samme paa liggende Tilfyn med Ægtefolkernes indbyrdes Forhold, være besjælet til, efter at have undersøgt Omstændighederne, at bemyndige Konen til at ernære sig ved at tage Tjeneste, indtil Mandens Forhold og Stilling var bleven en saadan, at hun kunde leve med ham (sefr. Placat 5te Juli 1796). Det forstaaer sig iøvrigt af sig selv, at, dersom det Tilfælde skulde indtræde, at en Kone, uagtet Manden kunde underholde hende og behandle hende nogenlunde tilbørligt, skulde faae det Indfald at tage Tjeneste, saa maatte han være besjælet til at angribe den af hende indgaaede Overenskomst. Men herfor vil ingen nye Lovbestemmelser behøves, og et saadant Tilfælde er nok saa godt som uhørt, medens det ingenlunde er en Sjældenhed, at en Kone, paa Grund af Mandens Armod, Sorgløshed, eller utaalelige Udfærd kan være nødt til at søge sit Brød ved at tage Tjeneste.

De nærmest følgende §§ 2—5 synes at være overflødige. Fæstemands Ansættelse er en aldeles local Indretning, som det neppe er tjenligt at give nogen Udvidelse ved at hjemle Dyrigheden paa ethvert Sted (altsaa vel By- og Herredsfogden) Ret til at bevilge samme, ligesom der og, naar Forpligtelsen til at tage fast Tjeneste, altsaa og for den Tjenesteløse til at melde sig hos Fæstemænd, bortfalder, endog vil være mindre Anledning til at omhandle samme i Lovgivningen end hidtil.

§§ 6—8 indeholde størstedels ikke andet, end hvad der allerede ligesom er hjemlet i den nugældende Ret. Naar i Særdeleshed § 7 første Led, i en Skikkelse, som om det gav en ny Frihed, udtaler, at Størrelsen og Bestaffenheden af den Løn og andet Vederlag, som Tyendet skal have, beroer paa Overenskomst, saa kunde dette, som andre lignende Bestemmelser i Udkastet, synes at gaae ud fra den Forudsætning, der ved andre Leiligheder kunde føre til urigtige Resultater, at den naturlige Frihed til at vedtage Bestemmelser af det Slags behøver en særlig Lovhjemmel. Vel er der endnu ved Placaten af 12te Mai 1830 en Lovning tilbage af det forrige Forbud mod at give Sæd i Løn, hvilken ved Indholdet af Sæns første Led vilde